

increase email engagement and loyalty. This ensures that customers get the right message at the right time, and on the right device.

3. Artificial intelligence (AI). Implementing AI into online retailers' activity demonstrates a deep understanding of customers. It is about being able to act on customer knowledge with messaging and products that are relevant to their interests, and to do so in a way that is automated, dynamic and cross-channel in nature.

The implementation of the proposed recommendations into the online retailers' activities will contribute to their effective operation in the future.

**The publication contains the results of studies conducted by President's of Ukraine grant for competitive projects F-75 of the State Fund for Fundamental Research.*

References:

1. SpencerStuart (2014). Digital and the new rules of retail. What's in store for the sector and its leaders. URL: <https://www.spencerstuart.com/~media/pdf%20files/research%20and%20insight%20pdfs/digital-and-new-rules-retail-spencer%20stuart-29may2014.pdf>.
2. CISCO (2017). Digital Business Transformation by Cisco. There's Never Been a Better Time to Reimagine Your Business. URL: https://www.cisco.com/c/dam/global/en_au/home/digital_business_transformation_by_cisco_v13.pdf.
3. CGI (2018). URL: <https://www.cgi.com/>.

Омельченко О.С.

магістр;

Онешко С.В.

*кандидат економічних наук, доцент,
Одеський національний морський університет*

ПОКАЗНИК ЕВІТДА В КОНТЕКСТІ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПОРТОВОГО ОПЕРАТОРА

Процес вимірювання продуктивності здійснюється за допомогою показників ефективності, які певною мірою є виміром продуктивності. Для правильної оцінки ефективності діяльності підприємства використовується набір ключових показників, які використовуються підприємствами для оцінки їх внутрішньої ефективності або виконання певного виду діяльності, в якій вони беруть участь.

Основні показники ефективності діяльності портового оператора включають як операційні, так і фінансові показники та досить активно обговорюються науковцями. Так, наприклад, в роботі А. Г. Дем'янченко [7] приводиться дослідження економічної та фінансової ефективності роботи державних і приватних стивідорів у морських портах України. Підвищення ефективності діяльності та конкурентоспроможності підприємств морегосподарського комплексу України розглянуто в монографії [8]. Ключові показники

оцінки ефективності в порту досліджені у роботі Ф. Бенталеба, Х. Мабруки, А. Семма [9].

На теперішній час як критерій виміру ефективності достатньо часто використовується показник EBITDA [1-4]. Портовими операторами України даний показник розраховується и приводиться у фінансових планах.

EBITDA (Earnings before interest, tax, depreciation and amortization) – прибуток до виплати процентів, податків та нарахування амортизації – формування цього показника забезпечує незалежність прибутку від впливу різних підходів в облікової політики підприємства, пов'язаного з різними методами нарахування амортизації, кредитування (не враховує фінансовий важіль), а також вплив податкових нарахувань (не враховує країну знаходження підприємства з різними податковими ставками оподаткування прибутку [1, с. 91].

Згідно Додатку 3 [6] формула розрахунку показника EBITDA має наступний вигляд:

$$EBITDA = \Phi P_{\text{од}} + A + (-) Д (В)_{\text{окр}} - +(-) Д (В)_{\text{знов}}, \quad (1)$$

де $\Phi P_{\text{од}}$ – фінансовий результат від операційної діяльності;

A – амортизація;

$Д (В)_{\text{окр}}$ – операційні доходи (витрати) від курсових різниць;

$Д (В)_{\text{знов}}$ – значні нетипові операційні доходи (витрати).

В свою чергу, значні нетипові операційні доходи (витрати) показують величину непрофільних активів і фінансових вкладень – тих, що не мають відношення до оцінюваного бізнесу.

Негативне значення EBITDA свідчить про те, що діяльність підприємства є збитковою вже на операційній стадії, ще до оплати користування запозиченим капіталом, податків, амортизації.

Показник EBITDA також використовується для розрахунку рентабельності шляхом відношення EBITDA до чистого доходу.

З позиції оцінки показника EBITDA в таблиці 1 наведена динаміка даного показника по державним портовим операторам України (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка показника ЕВІТДА по державним портовим операторам України

Портовий оператор	Значення позитивне (+), негативне (-)		Рейтинг	
	2016	2017	2016	2017
ДП «Бердянський МТП»	+	+	5	7
ДП «Білгород-Дністровський МТП»	-	-	12	13
ДП «Ізмаїльський МТП»	+	+	7	4
ДП «Маріупольський МТП»	+	+	2	2
ДП «Миколаївський МТП»	+	+	8	8
ДП «МТП Усть-Дунайськ»	+	+	10	9
ДП «МТП Чорноморськ»	+	+	3	3
ДП «Одеський МТП»	+	+	4	6
ДП «Ренійський МТП»	-	-	13	12
ДП «Скадовський МТП»	-	-	11	11
ДП «Стивідорна компанія «Ольвія»	+	+	6	5
ДП «Херсонський МТП»	+	+	9	10
ДП «МТП «Южний»	+	+	1	1

Джерело: розраховано з використанням [5]

Лідуючі позиції по показнику ЕВІТДА стабільно займають ДП «МТП «Южний», ДП «Маріупольський МТП» та ДП «МТП Чорноморськ». Перелічені підприємства характеризуються незалежністю прибутку від впливу різних підходів в облікової політики підприємства, а також впливу податкових нарахувань. Негативне значення ЕВІТДА спостерігається по ДП «Білгород-Дністровський МТП», ДП «Ренійський МТП» та ДП «Скадовський МТП».

На рис. 1 показані темпи росту показника ЕВІТДА в 2017 році по відношенню до 2016 року по портовим операторам, які мають позитивне значення по даному показнику.

За даними рис. 1 можливо зробити висновок про збільшення показника ЕВІТДА по ДП «Ізмаїльський МТП» (на 6,9%) та ДП «МТП Усть-Дунайськ» (46,6%). За іншими державними портовими операціями спостерігається тенденція до зменшення, особливо швидкими темпами зменшується показник ЕВІТДА ДП «Бердянський МТП», ДП «Одеський МТП» та ДП «Херсонський МТП». При дотриманні такої тенденції можлива ситуація, коли інвестори будуть остерігатися вкладати кошти в дане підприємство у зв'язку з вірогідністю не повернення своїх вкладень.

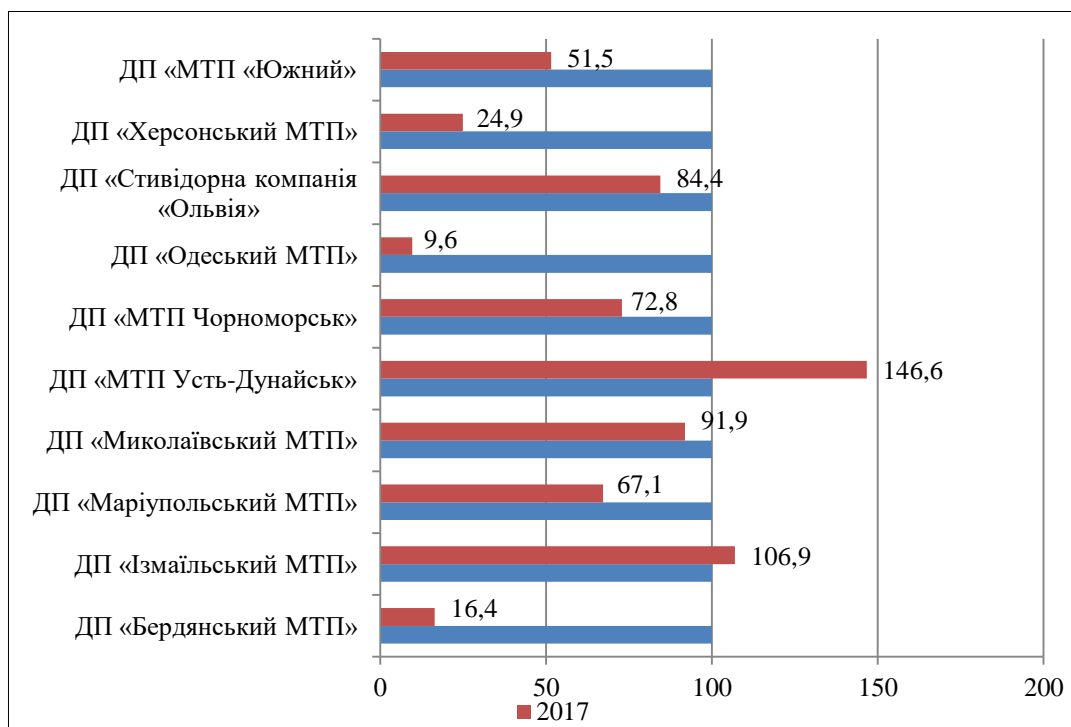

Рис. 1. Динаміка показника ЕВІТДА по державним портовим операторам України

Джерело: розраховано з використанням [5]

Таким чином, за допомогою показника ЕВІТДА можливо оцінити фінансовий результат підприємства без впливу ефекту структури капіталу, податкових ставок і амортизаційної політики підприємства, що є корисним при порівнянні підприємств однієї галузі з різною структурою капіталу.

Список використаних джерел:

1. Аналіз фінансової звітності (практикум): навч. посіб. / [М.М. Марченко, Л.В. Ширяєва, Л.П. Чиж, Н.В. Хотєєва, С.В. Онешко] під заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л.В. Ширяєвої. – Одеса: Інтерпрінт, 2017. – 142 с.
2. Малинка К.С. Показники ЕВІТДА та ОІВДА: економічний зміст та особливості обчислення / К.С. Малинка, Т.П. Лободзинська // Інфраструктура ринку: електронний науково-практичний журнал, 2017. – № 7. – С. 381-386.
3. Терещенко О.О. Системи показників у концепції фінансового контролінгу у сфері бізнесу / О.О. Терещенко, М.В. Стецько // Фінанси України, 2013. – № 11. – С. 66-83.
4. Андросова Т.В. Світовий та вітчизняний досвід визначення фінансового результату як об'єкта моніторингу на торговельному підприємстві / Т.В. Андросова // Проблеми економіки. – 2014. – № 3. – С. 194-201.
5. Фінансові плани водного транспорту // Міністерство інфраструктури України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mtu.gov.ua/timeline/Plani.html>.
6. Порядок складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки від 02.03.2015р. № 205 в редакції від 14.09.2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0300-15>.
7. Дем'янченко А.Г. Дослідження ефективності діяльності державних і приватних стивідорів у морських портах України / А.Г. Дем'янченко // БІЗНЕСІНФОРМ, 2016. – № 2. С. 178-184.

8. Підвищення ефективності діяльності та конкурентоспроможності підприємств морегосподарського комплексу України: монографія / [авт. кол.: Жихарева В.В., Дубовик Н.В., Наврозова Ю.О. та ін.]. – Одеса: КУПРІЄНКО СВ, 2016 – 239 с.

9. Bentaleb F. Key Performance Indicators Evaluation and Performance Measurement in Dry Port-Seaport System: A Multi Criteria Approach / F. Bentaleb, C. Mabrouki, A. Semma // JEMS, 2015. – 3(2). – Pp. 97-116.

Терещенко А.М.

студент економічного факультету;

Лаптева В.В.

кандидат економічних наук, доцент,

Київський національний торговельно-економічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПРИ ТРАНСФЕРТНОМУ ЦІНОУТВОРЕННІ

Для кожного підприємства що вбачає свій довгий та сталий розвиток, планування є необхідною складовою. Під час планування підприємство визначає свої основні показники діяльності: виручка, чистий дохід, валовий прибуток, тощо. Потім компанія інтерпретує (прогнозує) їх до майбутніх періодів. Дане прогнозування є важливим, адже показує майбутні показники діяльності за незмінності інших умов функціонування підприємства.

Але чи завжди можна все спрогнозувати? При плануванні своєї діяльності кожне підприємство враховує велику кількість показників та їх вплив: як опосередкований так і прямий. Особливістю сьогоденних реалій для компаній з річним доходом більше 150 млн. грн. є те, що їхні операції можуть підпадати під критерій «контролюємі» і як наслідок це може спричинити серйозний вплив на їхню подальшу діяльність і що особливо важливо, на фінансові результати [1]. Як наслідок серйозна невідповідність планових показників – реальним.

Отже, Трансфертне ціноутворення – це викривлення цін угод або розподілу прибутків чи витрат задля мінімізації податкового навантаження.

Питанню трансфертного ціноутворення приділяли увагу у своїх працях такі науковці: К. Друрі, П. Хорвача, А. Вагенгофера, Д. Пфафа, Г. Кюппера. Серед вітчизняних науковців слід виділити наступних: С. Голов, П. Дзюба, О. Терещенко.

Проблеми виникають тоді, коли операції компанії підпадають під критерії контрольованих.

По-перше, якщо операція контрольована то вона під наглядом ДФС, але операція може входити в ринковий діапазон цін, і це не спричинить ніяких штрафних санкцій. Та і тут є «підводні камені» – компанія повинна обов'язково подати звіт про цю контрольовану операцію, причому звіт повинен бути оформлений згідно норм, які висуває наша країна, і на додаток все повинно бути